

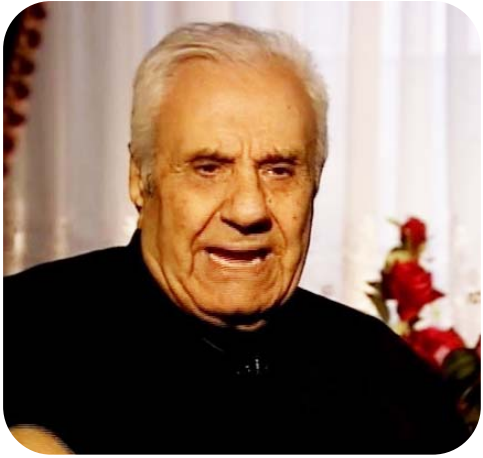
LAÇINIM,

**SƏSİNİZİ KƏSİN,
GÖRƏK BU İT UŞAĞI
BURA NİYƏ GƏLİB?!**

(X məqalə)

Rəşad Məcidlə şəhəri gəzirik. Bu mənim 38 il əvvəl gördüyüm səliqəsiz-səhmansız Laçın deyil. Camaatı daşdan çörək çıxarmağı bacarsa da, şəhərin üzündən bir kasıblıq, fəqirlik yağdı. Yaraşlıq, ikimərtəbəli evlər çox olsa da, amma ümumiyyətlə, şəhər yöndəmsiz və səliqəsiz idi.

İndi məşallah, əvvəl də qeyd etdiyim kimi, Laçın İsvaçınin abad bir dağ qəsəbələrinə oxşayırdı. Şəhər çox zövqlə tikilmişdi. Köhnə evlər də zövqlə bərpa olunmuşdu, küçələr də geniş və işıqlı.

Laçın quşu qartallar fəsiləsinə daxildir. Çox ucadan uçur. Ona görə də Laçının quşqonmayan dağlarına Laçın dağları deyirlər. Şəhər də onun döşündə salınıb.

Sovet vaxtı uzun müddət rəhmətlik Muradxan Cabbarov rəhbərlik edib Laçına, müstəqillik illərimizdə də bir müddət şəhər ona tapşırılmışdı.

Muradxan müəllim Laçın camaatının xarakterinə çox yaxşı bələd idi. Özü də mənə yeyəndən, pəpə deyənədək hamını adıyla tanıyırdı. Təkcə Laçında yox, bölgədə hörmət-izzət sahibi idi.

Hansı kənddə nə itə, nə oğurluq olsa camaat milisə yox, Cabbarova müraciət edərdi. Rayonda baş verən bütün hadisələrdən dəqiq xəbəri olan Cabbarov mütləq o itiyi tapdırıb sahibinə qaytardırırdı.

Bir kəndə görüşə gedib, camaat yığılıb başına, hal-əhval tutur. Bir nəfər qayıdır ki, yoldaş Cabbarov, iki gündür mənim atımı oğurlayıblar.

Cabbarov gülür və üzünü kəndlilərdən birinə tutub deyir:

- Həsən, bu ağsaqqalın atını oğurlayıblar, bax gör neynirsən?!

Gecəyənən atı gətirib bağlayırlar kişinin həyətinə.

Cabbarov yaxşı bilirdi ki, bu kənddə at oğrusu kimdi.

Mərkəzi Komitədən bir şöbə müdiri gəlir, Cabbarov onu ucqar kəndlilərdən birinə görüşə aparır. Və camaata da deyir ki, nə probleminiz varsa söyləyin, bu yoldaş həll edəcək.

Hərə bir təklif verir, Mərkəzi Komitədən gələn də hamısını dəftərcəsinə qeyd edir.

Kəndin ağsaqqalı Məmməd kişi:

- Yoldaş Cabbarov, bir təklif də mənim var.

- Buyur görək.

- Bilirsiniz, bizim kənddə məktəb yoxdur. Uşaqlar məcbur olub aşağı kənddəki məktəbə gedir. Burdan da ora təxminən iki kilometr yoldu. Bunun qışı var, yağışı var, qarı var, çox əziyyət çəkirlər. Xahiş edirəm, bizim kənddən həmin məktəbə qədər bir

naves qursunlar, uşaqlar palçıq batmasın, təpələrinə yağış döyməsin.

Cabbarov:
- Məmməd kişi, elə bir təklif ver ki, düzəltmək mümkün olsun də.

- Guya o biri yazdıqlarını düzəldəcək ki? Dedim mən də bir təklif verim, camaatdan geri qalmayım.

İclasların birində bir kolxoz sədrini Katib möhkəm danlayır və deyir, dur rədd ol kəndə, işləri düzəlt.

Kolxoz sədri dilxor-dilxor iclasdan çıxır, üz tutur kəndə. Yolda maşını saxladığı düşür, hirsini Katibdən çıxmaq istəyir, pəşosu ilə katibin familiyasını yazır, amma "ov" a çatanda pəşosu qurtarır.

Sürücünü çağırır ki, düş "ov" u da sən yaz.

Sürücü:
- Sədr, başına dönüm, katib mənim xəttimi tanıyır, verim sən yaz.

Cabbarovun oğlu Raufu universitetdə bir oxuyurduq. O da atası kimi səmimi, zərəfatlı, xoşxasiyyət bir oğlanıydı. Onun da atası kimi vuran əli vardı.

Rəşada deyirəm ki, bir çayxana tap çay içək. Yenirək aşağı, böyük bir çadır qurulub və burda çay, qəhvə, su verilir, ayaq üstə. Adam da çoxdu, bir stolun arxasına keçirik. Qonşu stolun başına 10-15 qadın yığılıb. Biz keçəndə bir-birlərinə təəccüblə deyirlər:

- Buuy, az-az, bu Aqil Abbas deyil?
- Hə, yanındakı da Məmməd Arazın qızıdı.

Rəşadın dayısı oğlu İlqardan soruşuram?

- Bunlar kimdi?
- Laçın məktəbinin müəllimləri.

Sonra yığışlıqlar bizim başımıza. Rəşad hamısını tanıyırmış, bir-bir təqdim edir. Sonra yaxşı mənada məni tuturlar topa. Mən də yumorla, yarızərəfatla suallarına cavab verirəm. Sonra məndən həm məktəbləri üçün, həm də özləri üçün kitab istəyirlər.

İlqardan xahiş edirəm gedib maşından iyirmiyə qədər kitab gətirsin. Amma müəllimlərə də deyirəm ki, avtoqraf yazsa bilmişəm, inciməyin.

Sonra yenirək Həkəri çayının sahilinə. Rəşad bir ikimərtəbəli evi göstərib deyir:

- Bu rəhmətlik Xanlar müəllimin evidi. Tanıyırdın də, rayonun adlı-sanlı ziyalılarından biri idi.

Xanlar müəllimi yaxşı tanıyırdım. Laçının, o vaxtkı dillə desək, ispalkomuydu. Sayılıb-seçilən bir ziyalıydı. Yadıma bir hadisə düşür, möhkəm gülürəm. Və həmin hadisəni danışırım.

Deməli, Ağdam teatrının aktyorları Laçına qastrol səfərinə gəlirlər. Fikirləşirlər ki, saat 6-da tamaşanı başlayıb 8-də bitirirlər və gecə saat 10-da da rahat gəlib çatarlar Ağdama, evlərinə-əşiklərinə. Amma onların planladığı kimi olmur, zalda bir səs-küy var ki, tamaşanı saat 6-da başlaya bilmirlər.

LAÇINIM,

- Ə, Vəli, mənim yanımda yer var, gəl bura.

- Həsən, qoyunları küzəyə ala bildin?

- Gələn Şur ansamblıdı?

- Yox, ə, teatr çıxaracaqlar.

- Şur ansamblı gəlməyibsə bizi bura niyə yığıblar?

Səs, küy, aktyorlar nə qədər edir camaat sakitləşmir. Xanlar müəllim də oturub birinci sırada. Aktyor Tofiq Qarayev üzünü tutur Xanlar müəllimə, deyir:

- Ağsaqqal, saa qurban olum, dur bu camaatı sakitləşdir, tamaşamızı göstərək, qayıdaq evimizə-əşiyimizə, uzaq yoldu.

Xanlar müəllim çıxır səhnəyə, üzünü tutur zala:

- Ə, Məmməd, otur aşağı da, altında qoz qabığı qalıb? Əli, sakit otur.

Birtəhər camaatı sakitləşdirmək istəyir, axırda əsəbləşib deyir:

- Ə, səsinizi kəsin, görək bu it uşağı bura niyə gəlib də?!

Tofiq Qarayev deyirdi ki, birtəhər tamaşanı başladığı, arada Xanlar müəllimin sözü yadımıza düşürdü, gülmək bizi tuturdu.

Tamaşadan sonra Xanlar müəllim ağdamlıları buraxmayıb, gözəl bir məclis təşkil edib, sonra da deyib ki, hamınız qalacaqsız Laçında, səhər özüm sizi yola salacam.

Səhər də aktyorlara yaxşı pul verib yola salıb, bir sözlə, könüllərini alıb.

Bir ağdamlı Laçının bir kəndinə dostu ilə qonaq gəlir. Gecə yaxşı yeyib-içirlər. Səhər ağdamlı deyir ki, bəlkə bir ayı ovuna çıxmaq?

Dostu razılaşıb. Silahlanıb çıxırlar meşəyə, ayı axtarırlar. Qəfildən qarşılına bir ayı çıxır. Ayını gören kimi laçınlı başlayır üzünə aşağı kəndə tərəf qaçmağa. Ağdamlı görünür ki, laçınlı götürüldü bu da düşür onun dalınca. Bir az qaçdıqdan sonra fikirləşir ki, əlimdə tüfəng, niyə qorxub qaçırım və çevrilib ayının qaşqasını verir gülləyə, ayı aşır. Laçınlı qayıdır, üz-gözünün tərini silə-silə deyir:

- Ə, sən neynədin?

- Qaqa, neynədim ki, ayını vurdum da. Ayı ovuna çıxmamışıq?

Laçınlı:
- Səfehə birini səfeh, mən ayını kəndə çatanda vuracaqdım. İndi özün bu leşi daşı kəndə.

Mən Laçın camaatının xarakterindən "Camış bağa girdi, gəl" adlı bir hekayə yazmışam və laçınlıların xarakterini bu hekayədə az-çox açmışam. Ərinmirsizsə, oxuyun. ("Camış bağa girdi, gəl").

Yenirək Həkəri çayının sahilindəki Sus kəndinə. Evlərin qabağında yük maşınları var. Camaat yük maşınlarından ev əşyalarını daşıyırlar, təzə köçənlərdir. Sus gözəl bir kənddi, belə demək mümkünsə, ölüb-qalmalı kənddi.

Çayın kənarında səliqəli bir restoran tikilib. Bizi restoranın sahibi İsgəndər kişi qarşılayır. Rəşadla görüşüb öpüşür:

- Seyid, xoş gəlmisən.

Restoranda qələbəlikdi. Məlum olur ki, Türkiyədən bir qrup iş adamı da burdadı. Onlarla da görüşürük. Azərbaycanda vaxtilə Türkiyənin böyük elçisi işləmiş, Turan sevdalısı Hülusi Kılıç rəhbərlik edir qrupa. Birdən gözüm ucaboylu bir kişiye sataşır, o da məni tanıyır. Bir-birimizi bağrımaza

basırıq. Vaxtilə İqdir vilayətinin bələdiyyə başqanı işləmiş Nurəddin bəydi.

Rəşad Məcidlə və bir qrup jurnalistlə İqdirə Nurəddin bəyin bir neçə gün qonağı olmuşuq. Özü də Aşura gününə təsadüf edirdi. Qəbiristanlığın yaxınlığında bir meydanda Aşura keçirirdilər, bəlkə on min adam vardı. Üç yerdə teatr göstərirdilər, yəni şəbeh çıxarırdılar. Mən ilk dəfəydi ki, belə bir qeyri-adi, maraqlı, insanı rıqətə gətirən şəbeh görürdüm.

Nurəddin bəyden soruşuram:

- Fatma xanım necədi?

- Fatma xanım yadımdan çıxmayıb?

- Elə bir zabitəli xanımı yaddan çıxarmaq olar?

Başda düşür nə deyirəm, gülür və deyir:

- Arvaddan qorxmayan kafirdi.

Nurəddin bəyin iki metrə yaxın boyu var. Xanımının boyu isə uzaqbaşı 1.60-dır. Hiss edirdim ki, Nurəddin bəy Fatma xanımdan çəkinir.

İsgəndər bəy böyük bir süfrə açdırır və türk qardaşlarımızla bir süfrə arxasında otururuq.

İsgəndər bəy deyir:

- Kabab qurbanlıq qoyundandı.

Yeni demək istəyir ki, içki olmasaycaq.

Vallah, burda bir söhbət başlayır ki, Azərbaycan-Türkiyə dostluğundan, sayın İlham Əliyevlə sayın Ərdoğanın dostluğundan, Turandan, Turançılıqdan, millətçilikdən, ikinci Qarabağ savaşındakı zəfərimizdən gəl görəsən. İçkisiz sağlıqlar deyilir. Sonra süfrəyə Həkəri çayının 38 ildir həsrətində olduğumuz balıq verilir. Bu balıq deyil ey, baldı, sadəcə olaraq "ıq" şəkilçisi var.

Və təbii ki, İsgəndər bəy hesabı almır:

- Hamınız mənim qonağımsınız.

Zərəfatla deyirəm:

- İsgəndər kişi, onda axşamüstü də gələ bilirik?

- Nə vaxt könülünüz istəsə. Hesabınız bu rayonu azad edən, bizə bu şəraiti yaranan hörmətli Prezidentimiz tərəfindən ödənilib.

Yenirək çayın sahilinə. İradə atasının şeirini oxuyur:

Min illərdir Araz belə, Həkəri belə...

LAÇINIM MƏNİM!

LAÇINDA QOL AÇIB OYNAYA BİLMƏDİM

(XI məqalə)

İndi Həkəri çayında pırl-pırl balıqlar üzür. Yadıma "Dolu" romanının sonunda Komandirin Ağcabədinin Bayat kəndindəki kəhrizdə pırl-pırl üzən balıqlardan birini tutması, üzü Dünyanın Ən Varlı Şəhərinə doğru üzməsi və üzərkən də bütün şəhid qardaşlarının onun kimi bir baliqdan yapışub üzü Qarabağa doğru üzməsi düşür.

Mən də bu pırl-pırl balıqların birini tutub Araza doğru üzmək istəyirəm, amma təssüf ki, mən balta kimi üzürəm. Hərdən balıqların sıçrayıb sudan çıxması adama ləzzət edir.

Qayıdırıq Həkərinin sağ sahilindəki meydana keçirilən Xalça sərgisinə. Yazımın əvvəlində demişdim axı, bizi bu sərgiyə dəvət etmişdilər.

Çayın üstündəki asma körpüdən keçib çıxırıq meydana. Meydanda bizi jurnalist və yazıçı həmkarlarımız qarşılayır. Necə şad və xoşbəxtidirlər ki, azad olunmuş Laçında.

Bütün meydan Elnarə xanımın toxuduğu xalça eskizləri ilə bəzənib.

Bizim evdə də bir xalça var, yaşı 100-ü keçib. Nənəm cəhiz veribləmiş, o da anama verib, anam da bizə bağışlayıb. Hərdən onu ayaq altına səyəndə dilxor oluram. Əvvəllər xalçaları divardan asardılar. İndi bu adət unudulub. Çox qəribədir ki, nənəmin cəhizlik xalçası başdan-ayağa svastika ilə doludur. Bu xalça toxunanda hələ Hitler tumanpaça gəzirdi. Yəni svastika sırf türklərə məxsusdur. Almanlar da bunu türklərdən götürüb. Svastikanın bir neçə mənası var, bildiyimə görə, biri də bütün dünyanı tutacaq dörd ayaqdır. Türklər dəfələrlə bütün dünyanı tuta bilmişdilər. Hitler Avropanı tutsa da, bütün dünyanı tuta bilmədi və axırda da pox yemiş xətm oldu.

Evinizdəki xalçalara baxın, mütləq svastika görəcəksiniz.

Qarabağın demək olar ki, hər kəndində xalça toxunardı. Amma indi bu məsələdə Ağdamla öyünə bilmərəm. Çünki Qarabağda ən gözəl xalçaları cəbrayillilər toxuyardı və onu Ağdam bazarına çıxaranda da üstündə qırğın düşərdi.

Ağcabədidə bir Avşar kəndi var, xalçabazdılar, özləri də toxuyurlar. Bəlkə hər evdə 40-50 xalça var. Dostlarla bir yerdə eskizlərə baxa-baxa gəlib çatırıq məhrəkə yerinə.

Mənə çox xoş olur ki, tədbiri "Dolu" filminin rejissoru, dostum Elxan Cəfərovun bacısı Lalə xanım aparır. Bizi birinci sırada əyləşdirirlər. Gözəl bir oyun havası çalınır. Ürəyimdən keçir ki, qalxıb rəqs edim, amma arzumu ürəyimdə saxlayıram.

Bilirsiniz niyə?

Ağdam azad olunan sonra ilk dəfə şəhərə gedəndə Mənsüm İbrahimov "Qarabağ" mahnısını oxuyanda özümdən asılı olmayaraq çiyimə saldıığım paltonu atdım pəlçiqli yerə, girdim meydana və başladım oynamağa. Sağ olsun "Qarabağ" komandasının uşaqları, məni tək buraxmadı, onlar da girdi meydana.

Məni nə ağrı-acı oynatmışdı bir özüm bilərəm, bir də Allahım. Amma sonra trollar töküldü sosial şəbəkəyə, məni yaş yuyub quru sərdilər ki, şəhidlərin ruhundan utanmır, oynayır. Mən belə şeylərə öyrəşmişdim, amma övladlarım da mənə irad tutdu ki, sən niyə ağzıgöçəklərə mövzu verirsen.

Şəhidlər məhz ona görə şəhid olmuşdular ki, biz Ağdamda, Şuşada sevinək, gülək, yeyib-içib şənlenək. Onların hamısı bizim üçün əzizdir. Mən də şəxsən öz ai-

ləmdən və nəslimdən şəhidlər vermişəm. Yəni şəhid ağrısının nə olduğunu məni söyənlərdən yaxşı bilirəm. Az qala 30 ildə əri Ağdamda şəhid olmuş bacımın qızını saxlayıram.

Məsələn, deyirlər ki, Şuşada yeyib-içmək günahdı, şəhidlərin ruhuna hörmətsizlikdi. Mən də dəfələrlə televizion kanallarında və yazılarımda demişəm ki, niyə Şuşada yeyib-içmək olmaz, Şuşa məscidi? Məhz şəhidlər o şəhəri azad edib ki, biz orda xoşbəxt yaşayaq, deyib-gülüb, yeyib-içək. Nə isə

Oturmuşuq birinci sırada, havadan da yağış qoxusu gəlir, buludlar damcları atır, gözəl bir oyun havası çalınır. Ürəyim partlayır, oynamaq istəyirəm, amma qol açıb oynaya bilmədim, ağzıgöçəklərə yeni mövzu vermək istəmədim. Fikirleşdim ki, eybi yox, Laçından çıxanda hamının gözündən iraq, sakit bir yerdə, elə musiqisiz qol açıb oynayaram.

Bir azdan yağış başlayır. Heç demə, tədbir iştirakçıları buna da hazırmışlar. Meydanın hər tərəfində böyük çətirlər açılır, adamlar yığılır çətirin altına, amma heç kəs meydanı tərk eləmir. Biz də bir çətirin altına yığılır, tədbir davam edir.

Tədbirin axırına yaxın İradəyə deyirəm: - Bəlkə gedək, yolumuz uzaqdı, hava da yağışlı-dumanlı.

Mənim könlümdən Minkəndə getmək keçirdi, amma Rəşad dedi ki, Minkənd uzaqdı, getsəniz gecəyə düşəcəksiniz, geri qayıtmaqda çətinlik çəkəcəksiniz.

Minkəndə niyə getmək istəyirdim, bunu ayrı bir yazıda açıqlaram.

Maşına minəndə yağış bərkiyir. Laçın deyəndə yadıma ilk düşənlərdən biri də şair Ağa Laçınlı olur. Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində qiyabi və axşam şöbəsinin dekanı idi.

Elçibəy qədər təmiz və səmimi adam idi. Şəxsən mənə dərs deməyib, amma dostluq edirdik. Universitetin müəllimi və dekanı olmasına baxmayaraq, mənavi cəhətdən çox dövlətli olan bu şəxs əslində çox kasıb yaşayırdı. Əslində o, dekan deyildi, Ağamusa Axundov kimi, tələbələrin atası idi. Bir gözəl şeiri var, adı "Səmimiyyət"di.

*Ərkiyə evinə gəlmişəm, ay dost,
Nə lazım utanıb, tə axıtmağın.
Sanma, bəyənmirəm yavan loxmanı,
Doyursan qəlbimi səmimiyyətdən
Bağrıma basaram kasıb daxmanı.*

İndi Laçın camaatı öz səmimiyyətləri ilə bizi doyurdular. Heç daxmaları da kasıb daxması deyildi, səliqəli-səhmanlı evlər idi. Və geri qayıdınlar yük maşınlarındakı ev əşyalarını elə sevənə-sevinə daşıyırdılar ki! Gərək bunu gözle görəsən.

Bir müddət Məmməd Arazla Ağa Laçınlı "Ulduz" jurnalında bir yerdə işləmişdilər. Məmməd Araz deyirdi:

- Bir də gördün Ağa gəldi ki, Məmməd, səni döyərəm. Deyirdim, Ağa, cibində iyirmi beş manat var. Bir də gördün deyirdi ki, Məmməd, səni öldürərəm. Deyirdim, Ağa, cibində əlli manat var. Bir də gəlirdi ki, sə-

ni öldürərəm, qanını da batırıram, deyirdim, Ağa, cibində yüz manat var.

Bir dəfə Ağa Laçınlının anası xəstələnir. Mirzə İbrahimov öz "Volqa"sını verir ki, get kəndə, anana dəy. Deməli, gəlir Laçına, Qorçu kəndinə çıxanda maşın yoxuşu qalxa bilmir. Sürücü ha əlləşir, bir şey alınmır. Ağa maşından düşür, çıxır aşırıma, cibində dörd dənə qəttəzə iyirmi beşlik varmış, çıxarıb qoyur aşırıma, üzərinə də daş qoyur və sürücüyə deyir ki, sür. Bu dəfə maşın yoxuşu çıxır.

Ağa gülüb deyir: - Pulun gücünə, qüdrətinə bax ey, o boyda maşını dartıb çıxartdı.

Ağanın həyat yoldaşı Ağdamın Üçöğlən kəndindəydi, uzaq qohumuydular. Qızı götürüb qaçmışdı. Hətta buna görə Ağdamlı qohumları onu öldürmək istəmişdilər. Amma gücləri çatmamışdı. O da dağlar oğluydu. İndi, maşallah, gözəl övladları var və ədəbiyyata xidmət edirlər. Fəxri Uğurlu, Azər Qaracənli, Oqtay Qorçu. Özləri də bomba oğlanlardı. Bakılılar demiş, nöşün, nöşün ki, anaları ağdamlıdı.

Görən, ağdamlılar bilirmi ki, Ağdam haqqında ən gözəl şeiri laçınlı balası Hüseyin Kürdoğlu yazıb:

*Yenə də baş çəkim Ağdama gərək,
Qarqarın suları Ağdama gərək.
Bu yerin qədrini bilməyənlərin,
Qara gözlərinə ağ dama gərək.*

Elə az qalmışdı gözələrimizə ağ dama, Müzəffər Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev qoymadı.

Qubadlıdan danışsansa Eldar Baxış, Kəlbəcərdən danışsansa Sücaəti, Laçından danışsansa Malik Fərruxu anmasan olmaz. Bunların hər üçü Qarabağın sayılıb-seçilən oğlanlarından idi. Qarabağda belə oğlanlara lay divar oğlanlar deyirlər.

Bir gün Malik Fərrux dostu Qəzənfərle piyada kənddən Laçına gəlirlər. Yolda yorulub çinarın altında bir az dinclərini almaq istəyirlər. Qəzənfər əl çəkmir ki, əgər şairsənsə bədahətən bir şeir de.

Malik qayıdır ki, zəhləmi tökmə, qoy yorğunluğumu alım. Qəzənfər əl çəkmir, yox ey, şairsənsə bədahətən bir şeir de.

Malik:

*Ey çinarlar, çinarlar,
Başında dünyanın dərdi-səri
Çinarların altında
Döyərlər Qəzənfəri.*

Və Qəzənfərə bir şapalaq vurur. Qəzənfər deyir ki, bəs, məni niyə vurdun?

Malik:

- Bədahətən şeirin təbi gətirdi. Laçınlılara bir kitab təqdimatında həmin hadisəni danışdım və şeiri də burda yazdığım kimi yox, olduğu kimi dedim. Hamını gülmək tutdu. Bu vaxt qarayanız bir kişi irəli çıxıb dedi:

- Aqıl müəllim, həmin Qəzənfər mənəm. Bir dəfə Malik Laçındakı sevgisi haqda Baba Vəziroğlu ilə söhbət edir. Gözünə döndüyüm Baba da onun danışdığını olduğu kimi yazıb, dediyi adamların adları ilə birlikdə hekayə adı altında "Ulduz" jurnalında çap etdirir. Bu da Laçında böyük qalmaqal yaradır. Jurnalın redaktoru Siyavuş Sərxanlı ilə Mövlud Süleymanlımı göndərir Laçına ki, camaatı sakitləşdirsin, desinlər ki, bu adi bir hekayədi, ədəbiyyatdı.

Siyavuşla Mövlud gedirlər Laçına, camaatı birtəhər dilə tutub sakitləşdirirlər. Yay imiş, qayıdanda deyirlər ki, gəl Həkəri çayında çimək. Soyunub girirlər çaya. Siyavuş çay qırağında böyüyüb, üzməyi bilir, Mövlud isə yox.

Bir türk anekdotu var. Əsgərlər təyyarədən paraşütlə atlanırlar. Hamı atlanır, bir əsgər üzə dirənir ki, atlanmayacam. Komandir səbəbini soruşur.

- Komutan, gecə yuxuda anamı görmüşəm, deyir ki, paraşütün açılmayacaq. Komutan:

- Sənin paraşütün açılmayacaq da, al mənim paraşütümü, öz paraşütünü ver mənə.

Əsgər komandiriylə paraşütünü dəyişib atlanır və kef eləyə-eləyə havada süzür. Bu

vaxt komandir onun yanından daş kimi keçir və keçəndə də deyir:

- Sənin anneni İndi Həkəri iti axan çaydı, çay Mövludu götürüb gedir, Siyavuşun yanından keçəndə bağırır:

- Sənin ananı

Malik Fərruxun da yolunu davam etdirən ağıllı bir qızı var - Günay Malikqızı. Hazırda Naxçıvan nümayəndəliyində işləyir. Elə Malik kimi boylu-buxunlu, yaraşıqlı bir qızdı.

Eh! Məhəbbət Kazımov! Laçınım deyə deyə ürəyin partladı! Yəqin indi ruhun şadırd. Laçın azaddı!

Xosrov bəy Sultanov küçəsinə çatanda, yəni şəhərin çıxışında duman dağları-dərələri götürür. İndi gəl bu dolamalarda, bu yağışda, bu dumanda maşını sür. Ağdamlı aktyorlar kimi mən də istəyirəm vaxtında Ağdama çatım.

İradə deyir:

- Qoy navigatoru açım, vaxtında desin sağa-sola dön. Duman qoymur yolu görəsən.

Yenə yekə-yekə deyirəm:

- Maa da Qarabağda yox də. Sürətimiz 10, uzaqbaşı 20 olur. Düz Şuşaya qədər 43 kilometr yolu belə gəlirik. Laçından qayıdırıq, yenidən Laçına, Kəlbəcəyə dönmək üçün.

Növbəti səfərimiz Kəlbəcəyə olacaq. Çünki mənim də, İradənin də uşaqlıq və gəncliyimiz Kəlbəcər dağlarında keçib.

*Nə imiş Parisin aşiqli olmaq
Bu dağın, dərənin
Laçının, Kəlbəcərin
Bir dəli Məcnunu olasan gərək!
HƏLƏ AĞDAMI DEMİRƏM!*

Hələlik bu qədər. İnşallah, növbəti yazım Kəlbəcər səfərimdən olacaq.

Və sonda. Xanımın yazını sosial şəbəkədə paylaşandan sonra Rasim Müzəffərli belə bir şərh yazıb: "Ay bəji, qağama dənən bir az uzun yazsın dana, elə oxumağa başlayan kimi qurtarır, yəni demək istəyirəm elə qəşəng yazır ki, elə o yerlərin bu laq suyu kimi birməfəsə içilir. Amma avtoqraf məsələsində təvəzökarlıq edib, elə qəşəng yaza bilir ki!".

Rasim, dostum, sən ədəbiyyat adamısan, bəstəkarsan, musiqiçisən, hamını öz ürəyinlə ölçmə. İndi bu statuslar camaatın başını elə qatıb ki və camaatı elə öyrəşdirib ki, "uzun yazıları" oxumurlar. Sənin xətrinə sonuncu yazını bir az uzatdım.